

Znak: WK– 6100/4/4/2005

Katowice, dnia 6 czerwca 2005 r.

Pan
Wójt Gminy
Gierałtowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 17 stycznia do 28 lutego 2005 r. kontrolę kompleksową Gminy Gierałtowice, za okres od 1 stycznia 2001 r. do 28 lutego 2005 roku.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 kwietnia 2005 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

W trakcie kontroli stwierdzono rażące zaniedbania w prowadzeniu ksiąg rachunkowych polegające na braku rzetelnej, bieżącej i sprawdzalnej ewidencji zdarzeń gospodarczych oraz zaniechaniu prowadzenia ewidencji analitycznej. Ponadto, dane wykazane w sprawozdaniach finansowych nie odzwierciedlały sytuacji finansowej jednostki. Przyczyną powstania nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez pracowników Referatu Planowania i Finansów oraz brak nadzoru ze strony Skarbnika Gminy.

Zgodnie z zakresem czynności oraz ustaleniami Regulaminu Organizacyjnego, Skarbnik Gminy odpowiedzialny był za sprawowanie nadzoru nad prowadzoną w Urzędzie rachunkowością oraz kierowanie pracą Referatu.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując zarazem wnioski zmierzające do ich usunięcia, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie kontroli wewnętrznej

- *Zaniechanie przeprowadzenia kontroli finansowej w latach 2003 - 2004 w podległych jednostkach organizacyjnych, w zakresie przestrzegania wprowadzonych przez kierowników tych jednostek procedur kontroli finansowej, co jest wymagane przepisami art. 127 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).*

W roku 2003 na trzynaście jednostek organizacyjnych kontrolę przeprowadzono w jednej z nich, natomiast w roku 2004 na dwanaście jednostek organizacyjnych kontrolą nie objęto żadnej z nich.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi p. Joachim Bargiel – Wójt Gminy Gieraltowice, który nieprawidłowo zorganizował system kontroli wewnętrznej.

Wniosek nr 1

Przeprowadzić kontrolę finansową wydatków wszystkich podległych jednostek organizacyjnych, w zakresie przestrzegania przez te jednostki realizacji procedur kontroli, mając na uwadze postanowienia art. 127 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

W zakresie obsługi bankowej

- *Obsługę bankową budżetu Gminy Gieraltowice prowadzi, zgodnie z umową z dnia 2 kwietnia 2004 r., Bank Spółdzielczy w Gliwicach. Wybór banku nie został zaakceptowany przez Radę Gminy, czym naruszono przepisy art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).*

Przyczyną nieprawidłowości był brak przedłożenia Radzie Gminy Gieraltowice projektu uchwały w sprawie wyboru banku, za co odpowiedzialność ponosi p. Joachim Bargiel - Wójt Gminy Gieraltowice.

Wniosek nr 2

Wystąpić do Rady Gminy z projektem uchwały w sprawie wyboru banku, mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a w przypadku braku podjęcia przez radnych stosownej uchwały podjąć działania zmierzające do wypowiedzenia umowy z dnia 2 kwietnia 2004 r.

W zakresie realizacji wydatków budżetowych

- *Bezpodstawne ustalenie i wypłacenie diety za czerwiec 2003 r. p. Józefowi Posilek - sołtysowi sołectwa Chudów, który nie potwierdził swoim podpisem udziału w posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego w dniu 11 czerwca 2003 r. oraz na sesji Rady Gminy w dniu 18 czerwca 2003 r. Łączna wartość dokonanych wypłat wynosiła 270,00 zł,*

Ujęcia nazwiska sołtysa na imiennych wykazach należnych diet dokonał inspektor ds. Rady Gminy.

Powyższym naruszono postanowienia § 3 uchwały Nr XXXVII/205/97 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów, zgodnie z którymi, podstawą do wypłacenia diety jest podpis w liście obecności prowadzonej przez Biuro Rady Gminy Stwierdzono ponadto, że lista wypłat wyżej wymienionej diety nie była poddana kontroli merytorycznej.

Przyczyną nieprawidłowości było niewłaściwe wykonywanie obowiązków przez inspektora ds. Rady oraz brak przygotowania przez Skarbnika Gminy procedur kontroli wydatków z tytułu diet dla radnych i sołtysów.

Wniosek nr 3

Ustalić procedury kontroli wydatków ponoszonych na wypłatę należnych sołtysom i radnym diet za udział w posiedzeniach Komisji i na sesjach Rady Gminy, mając na uwadze art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Podjąć działania zmierzające do dokonania przez sołtysa zwrotu nienależnie wypłaconej mu diety w wysokości 270,00 zł, a w przypadku braku dobrowolnych wpłat wyegzekwować powyższe kwoty od osoby odpowiedzialnej za ich ustalenie, stosownie do przepisów działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości w Urzędzie Gminy

- *Brak zgodności pomiędzy datami na dowodach źródłowych potwierdzających dokonanie operacji kasowych a datami ujęcia tychże operacji w raportach kasowych, i tak:*
 - *wypłatę gotówki na kwotę 689,74 zł, która nastąpiła w dniu 21 kwietnia 2004 r. ujęto w raporcie kasowym pod datą 20 kwietnia 2004 r.,*
 - *wypłatę gotówki na kwotę 478,27 zł, która nastąpiła w dniu 4 marca 2004 r. ujęto w raporcie kasowym pod datą 5 marca 2004 r.,*
 - *wypłatę gotówki na kwotę 591,68 zł, która nastąpiła w dniu 8 marca 2004 r. ujęto w raporcie kasowym pod datą 5 marca 2004 r.,*
 - *wypłatę gotówki na kwotę 1.953,82 zł, która nastąpiła w dniu 8 marca 2004 r. ujęto w raporcie kasowym pod datą 5 marca 2004 r.*

- *Brak chronologicznego (według dat powstania) ujmowania operacji gotówkowych w raportach kasowych o numerach:*
 - *36/2002 za okres od 21 do 31 grudnia 2002 r.,*
 - *35/2003 za okres od 11 do 20 grudnia 2003 r.,*
 - *6/2004 za okres od 1 do 10 marca 2004 r.,*
 - *10/2004 za okres od 11 do 20 kwietnia 2004 r.,*
 - *16/2004 za okres od 11 do 20 czerwca 2004 r.,*
 - *5/2004 za okres od 21 do 31 grudnia 2004 r.*

Powyższymi nieprawidłowościami naruszone zostały przepisy art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz ustalenia pkt 6 Instrukcji w sprawie gospodarki kasowej oraz zabezpieczenia wartości pieniężnych wprowadzonej Zarządzeniem nr OKO – 0152/4/2002 Wójta Gminy z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Gminy Gierałtowie. Zgodnie z przywołanymi przepisami i ustaleniami, ujęcie w księgach rachunkowych wpłat i wypłat gotówką winno następować w dniu ich dokonania, oraz że zapisy w raportach kasowych winny być dokonywane chronologicznie z podziałem na poszczególne dni dokonanych wpłat i wypłat. Przyczyną nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora ds. ogólnofinansowych, któremu zgodnie z zakresem czynności powierzono obowiązki prowadzenia obsługi kasowej Urzędu oraz brak nadzoru ze strony p. Krystyny Karwat – Skarbnika Gminy, do której zgodnie z zakresem czynności (z późniejszymi zmianami) należał nadzór nad prowadzeniem rachunkowości.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad inspektorem ds. ogólnofinansowych w zakresie prawidłowego ewidencjonowania operacji gotówkowych w raportach kasowych, mając na uwadze art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

- *Wpłacane przez kontrahentów kwoty wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy lokowane były na nieoprocentowanym koncie bankowym, z którego następnie Skarbnik Gminy dokonywał dyspozycji powodujących przekazanie części ulokowanych środków na oprocentowane rachunki bankowe. W latach 2003 – 2004 zwrotu zabezpieczeń dokonywano bez należnych kontrahentom odsetek. Powyższym działaniem naruszono przepisy art. 42 ust. 3 i art. 75 ust. 6 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 z późn. zm.) oraz art. 46 ust. 4 i art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.).
Skutkiem powyższego, narażono Gminę na ewentualne roszczenia odszkodowawcze ze strony przedsiębiorców z tytułu zaniechania wypłat należnych odsetek od zgromadzonych środków finansowych.*
- *Zaniechanie objęcia ewidencją księgową w latach 2003 – 2004 zdarzeń gospodarczych dotyczących sum depozytowych, lokat terminowych oraz środków specjalnych, czym naruszono przepis art. 24 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2003 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło:*
 - *braku ujęcia w księgach rachunkowych roku 2003 na koncie 139 – „inne rachunki bankowe” wszystkich środków pieniężnych z tytułu zabezpieczeń należytego wykonania umów, i tak: w księgach rachunkowych na dzień 31 grudnia 2003 r. figurowała kwota 97.761,45 zł natomiast z ewidencji księgowej banku prowadzącego obsługę konta depozytów i lokat wynikała łączna kwota 245.615,41 zł,*
 - *braku ujęcia w księgach rachunkowych roku 2004 na koncie 139 – „inne rachunki bankowe” wszystkich środków pieniężnych z tytułu zabezpieczeń należytego wykonania umów, i tak: w księgach rachunkowych na dzień 31 grudnia 2004 r. figurowała kwota 77.578,68 zł natomiast z ewidencji księgowej banku prowadzącego obsługę konta depozytów i lokat wynikała łączna kwota 235.210,65 zł,*
 - *braku ujęcia w księgach rachunkowych konta 133 – „rachunek bieżący – lokaty” odsetek od lokat terminowych, które zgodnie z księgowością banku wynosiły:*
 - *na dzień 31 grudnia 2003 r. : 47.709,40 zł,*
 - *na dzień 31 grudnia 2004 r. : 77.235,33 zł,*
 - *brak ujęcia w roku 2004 w księgach rachunkowych pn. „rejestr dochodów środków specjalnych” kwoty 94,50 zł z tytułu wniesionej opłaty za zajęcie pasa drogowego.*

Skutkiem powyższego był brak rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych w tym zakresie oraz brak możliwości sprawdzenia dokonanych w nich zapisów.

Przyczyną powyższych nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora Referatów Planowania i Finansów, stosownie do jego zakresu czynności oraz przez zastępcę Skarbnika Gminy, który zaniechał porównania danych wynikających w tym zakresie z ewidencji księgowej Urzędu z danymi wykazanymi przez księgowość banku.

- *Brak zgodności pomiędzy ewidencją syntetyczną a analityczną konta 011 – „środki trwałe”, i tak:*
 - *na dzień 31 grudnia 2003 r. z ewidencji syntetycznej konta wynikała wartość środków trwałych w wysokości 32.241.889,58 zł natomiast w księgach inwentarzowych (ewidencja analityczna) figurowała łączna wartość majątku trwałego w wysokości 22.559.055,49 zł,*
 - *nie ujęto w ewidencji analitycznej dokonanych w okresie od stycznia 2004 r. do września 2004 r. zakupów środków trwałych na łączną kwotę 62.478,98 zł*

Powyższym działaniem naruszono przepis art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).
Przyczyną nieprawidłowości było niewłaściwe wykonywanie obowiązków przez inspektora Referatu Planowania i Finansów, który zaniechał bieżącego ujmowania w ewidencji analitycznej zdarzeń związanych ze zwiększeniem majątku trwałego oraz brak nadzoru ze strony p. Krystyny Karwat – Skarbnika Gminy.

- *Zaniechanie ujęcia w księgach rachunkowych na koncie 011 – „środki trwałe” zakończonych w latach 1991 – 1999 inwestycji w łącznej kwocie 1.974.952,16 zł. Skutkiem powyższego było zaniżenie danych wykazanych w bilansach za poszczególne lata po stronie aktywów w poz. A.II.1. – „środki trwałe”, z równoczesnym zawyżeniem danych w poz. A.II.2. – „inwestycje rozpoczęte (środki trwałe w budowie)” oraz brak wykazania powyższej kwoty w informacji o stanie mienia komunalnego będącej załącznikiem do projektu budżetu za lata 2002 – 2005.*
Działaniem tym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta 011 - „środki trwałe” oraz konta 080 - „inwestycje (środki trwałe w budowie)”, a także zasady sporządzania sprawozdania finansowego (bilansu) określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752).
Przyczyną nieprawidłowości był brak przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu w zakresie przekazywania ustaleń powodujących zmiany w stanie posiadania majątku trwałego.
Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi p. Joachim Bargiel - Wójt Gminy.

- *Zaniechanie prowadzenia ewidencji analitycznej w ujęciu wartościowym do konta 011 – „środki trwałe” – grupa O „grunty”, czym naruszono przepis art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).*
Przyczyną powyższego było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora Referatu Planowania i Finansów.
Ponadto, brak ujęcia w ewidencji syntetycznej i analitycznej konta 011 – „środki trwałe” – grupa O „grunty” zmian jakie miały miejsce na przestrzeni lat 2001 – 2004. Zgodnie z ewidencją ilościową (w jednostkach naturalnych) prowadzoną w Referacie Gospodarki Komunalnej zmiany takie zaistniały, jednak zaniechano przekazania informacji w tym zakresie do Referatu Planowania i Finansów.
Z ewidencji syntetycznej prowadzonej w Referacie Planowania i Finansów wynika, że na dzień 1 stycznia 2001 r. wartość gruntów wynosiła 9.145.407,00 zł.

Skutkiem powyższego był brak możliwości sprawdzenia rzetelności danych dotyczących wartości posiadanych gruntów, jak również stanu środków trwałych wykazanych w sprawozdaniach finansowych Gminy Gieraltowice sporządzonych za lata 2001 – 2004 oraz danych wykazanych w informacjach o stanie mienia komunalnego stanowiących załączniki do projektów uchwał budżetowych na lata 2002 – 2005.

- W wartościowej ewidencji analitycznej środków trwałych nie ujawniono prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej o powierzchni 17.466 m² o wartości 66.520,00 zł, otrzymanej jako darowizna od Skarbu Państwa, na mocy aktu notarialnego Rep. A numer 4483/2004 z dnia 15 czerwca 2004 r. Natomiast ewidencja syntetyczna środków trwałych uniemożliwia ustalenie, czy prawo to zostało w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Gieraltowice ujęte.

Przyczyną nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez Inspektora Referatu Planowania i Finansów oraz Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, jak również brak nadzoru ze strony p. Krystyny Karwat - Skarbnika Gminy.

- W zakładowym planie kont stanowiącym załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr OKO-0152/4/2002 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 27 czerwca 2002 r. nie określono przyjętego sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w zakresie:
 - klasyfikacji zdarzeń gospodarczych oraz zasad prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
 - konta 131 „rachunki bieżące” służącego m.in. do ewidencji środków pieniężnych pochodzących z opłat za zajęcie pasa drogowego (środki specjalne) gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym.

Powyższym naruszono odpowiednio, przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 lit.a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752).

Odpowiedzialność za nieprawidłowe przygotowanie projektu dokumentacji dotyczącej zasad prowadzenia rachunkowości, a w szczególności zakładowego planu kont oraz instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych ponosi p. Krystyna Karwat - Skarbnik Gminy.

- W księgach rachunkowych roku 2003 i 2004 ujęto nieprawidłowo na koncie 400 – „koszty według rodzajów” wydatki będące kosztami przyszłych okresów. Powyższe dotyczyło opłat za prenumeratę czasopism, i tak: w roku 2003 zawyżono poniesione koszty o łączną kwotę 436,80 zł zaś w roku 2004 zawyżenie kosztów z tego tytułu wynosiło łącznie 467,00 zł. W związku z faktem, iż w jednostce, w ramach przyjętych zasad rachunkowości, nie określono uproszczeń, których zastosowanie nie wywierałoby ujemnego wpływu na wynik finansowy, ewidencja kosztów przyszłych okresów winna być prowadzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752) tj. z zastosowaniem konta 490 – „rozliczenia kosztów” oraz konta 640 – „rozliczenie międzyokresowe kosztów”.

Odpowiedzialność za prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych kosztów danego okresu sprawozdawczego ponosi Zastępca Skarbnika Gminy, zgodnie z jego zakresem czynności.

- *Należności z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2001 – 2004 nie były na bieżąco ewidencjonowane na koncie 221 - „należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 750 - „przychody i koszty finansowe”. Ewidencji dokonywano jedynie w czerwcu i grudniu danego roku, czym naruszono przepisy § 13 w związku z § 9 ust.3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 50, poz. 511 z późn. zm.) oraz ustalenia zakładowego planu kont wprowadzonego Zarządzeniem nr OKO – 0152/4/2002 Wójta Gminy Gierałtówice z dnia 27 czerwca 2002 r.
Przyczyną powstania nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez inspektora Referatu Planowania i Finansów, do którego zgodnie z zakresem czynności należało ujmowanie w księgach dochodów z tytułu podatków i opłat oraz zaniechanie pełnienia nadzoru w tym zakresie przez p. Krystynę Karwat – Skarbnika Gminy.*

- *Zaniechanie rozliczenia i ujęcia w księgach rachunkowych roku 2003 i 2004 (w roku 2004 – do dnia zakończenia kontroli) wyniku inwentaryzacji aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych przeprowadzonej drogą potwierdzenia sald, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), i tak:*
 - *według ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2003 r. saldo konta 133-0001 – „rachunek bieżący – lokaty” wynosiło 3.122.411,84 zł, natomiast według potwierdzeń sald rachunków bankowych nadesłanych przez banki (Spółdzielczy i Śląski) wartość lokat na ten dzień wynosiła 3.170.121,24 zł; różnicę w kwocie 47.709,40 zł stanowiły nie ujęte w księgach należne odsetki od zgromadzonych środków finansowych na rachunkach bankowych,*
 - *według ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2004 r. saldo konta 133-0001 – „rachunek bieżący – lokaty” wynosiło 7.100.000,00 zł, natomiast według potwierdzeń sald rachunków bankowych nadesłanych przez banki (Spółdzielczy i Śląski) wartość lokat na ten dzień wynosiła 7.177.235,33 zł; różnicę w kwocie 77.235,33 zł stanowiły nie ujęte w księgach należne odsetki od zgromadzonych środków finansowych na rachunkach bankowych,*
 - *według ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2003 r. saldo konta 139 - „inne rachunki bankowe” (depozyty, w tym zabezpieczenie należytego wykonania umów) wynosiło 97.761,45 zł, natomiast według potwierdzenia salda rachunku bankowego nadesłanego przez Bank Spółdzielczy wartość środków na ten dzień wynosiła 245.615,41 zł; różnicę stanowi nie ujęta w księgach rachunkowych kwota 147.853,96 zł, która nie została wykazana w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2003 r.,*
 - *według ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2004 r. saldo konta 139 - „inne rachunki bankowe” (depozyty, w tym zabezpieczenie należytego wykonania umów) wynosiło 77.578,68 zł, natomiast według potwierdzenia salda rachunku bankowego nadesłanego przez Bank Spółdzielczy wartość środków na ten dzień wynosiła 235.210,65 zł; różnicę stanowi nie ujęta w księgach rachunkowych kwota 157.631,97 zł,*
 - *według ewidencji księgowej stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym środków specjalnych na dzień 29 czerwca 2004 r. (ostatni zapis w rejestrze) wynosił 521,79 zł, natomiast zgodnie z potwierdzeniem salda rachunku środków specjalnych na dzień 31.12.04 r. stan tych środków wynosił 427,29 zł, różnicę stanowiła kwota 94,50 zł.*

Ponadto, zaniechanie rozliczenia do dnia 15 stycznia 2005 r. inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej w 2004 r., czym naruszono przepisy art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). Sporządzone polecenie księgowania (dowód PK nr 287/05) dotyczące rozliczenia wyników inwentaryzacji środków trwałych za rok 2004 wystawione zostało dnia 14 lutego 2005 r. przez Inspektora Referatu Planowania i Finansów i zatwierdzone przez Skarbnika Gminy.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi zastępca Skarbnika Gminy oraz z tytułu nadzoru Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 6

Uzupełnić procedury kontroli w zakresie dokumentowania, rejestrowania zdarzeń gospodarczych, przepływu informacji pomiędzy komórkami Urzędu oraz rozliczania wyników inwentaryzacji, stosownie do wymogów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), mając na uwadze art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Uzupełnić zakładowy plan kont o zasady klasyfikacji zdarzeń gospodarczych oraz zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej, mając na uwadze § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752) oraz art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Dokonać przelewu środków pieniężnych będących depozytami z tytułu wpłaconych wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umowy na oprocentowane rachunki bankowe, mając na uwadze postanowienia art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Ująć w księgach rachunkowych środki finansowe gromadzone na rachunkach bankowych z tytułu lokat, depozytów, środków specjalnych, w celu:

- doprowadzenia do zgodności ksiąg rachunkowych ze stanem rzeczywistym,
- ustalenia sald kont rozrachunkowych depozytów z podziałem na zobowiązania wobec poszczególnych kontrahentów,
- ujęcia na koniec kwartału zapłaty odsetek od należności i zobowiązań.

Czynności powyższych dokonać na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), mając ponadto na uwadze postanowienia § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752).

Wniosek nr 10

Doprowadzić do zgodności ewidencji analitycznej z syntetyczną konta 011 – „środki trwałe”, mając na uwadze art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Planowania i Finansów w zakresie rzetelnego wykonywania obowiązków i przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752), przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 511 z późn. zm.) oraz ustaleń wewnętrznych określonych w Zarządzeniu nr OKO – 0152/4/2002 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Gminy Gieraltowice, mając na uwadze art. 35a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Dokonać podziału obowiązków służbowych pracowników oraz ustalić odpowiedzialność za ich wykonywanie, mając na uwadze standardy kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych wprowadzone komunikatem Nr 1 Ministra Finansów z 30 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. Min. Fin. z 2003 r. Nr 3, poz.13).

W zakresie prowadzenia przez pracowników Urzędu obsługi finansowo – księgowej jednostek organizacyjnych Gminy

- *Prowadzenie obsługi finansowo – księgowej wszystkich placówek oświatowych oraz Ośrodka Pomocy Społecznej przez Urząd Gminy w Gieraltowicach, czym ograniczono odpowiedzialność kierowników tych jednostek za całość gospodarki finansowej oraz pozbawiono ich możliwości wykonywania obowiązków określonych w art. 28a ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej wyłącznie pracownikom jednostki.*

Przyczyną nieprawidłowości było dokonanie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy przyjętego Uchwałą Nr XVI/93/2000 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 25 lutego 2000 r. zapisu o prowadzeniu przez Referat Planowania i Finansów rachunkowości w urzędzie i w jednostkach organizacyjnych oraz wydanie przez Wójta Gminy Zarządzenia Nr OKO-0152/15/2004 z dnia 1 kwietnia 2004 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego, w którym ustalono, że do zakresu działania Referatu Planowania i Finansów należy prowadzenie obsługi finansowej i księgowej jednostek budżetowych Gminy.

– *Księgi rachunkowe przedszkoli (trzy jednostki), szkół podstawowych (cztery jednostki) oraz gimnazjów (trzy jednostki), prowadzono do dnia 1 stycznia 2004 r. łącznie dla danej grupy, bez wyodrębnienia ewidencji poszczególnych jednostek. Powyższym naruszono postanowienia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), a ponadto nie dokonano ich trwałego zamknięcia na dzień 31 grudnia 2003 r., co było wymagane art. 12 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 ustawy o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). Tym samym, mając na uwadze treść art. 12 ust. 1 pkt 2 tejże ustawy, nie było podstaw do otwarcia ksiąg według stanu na dzień 1 stycznia 2004 r.*

– *W księgach rachunkowych poszczególnych grup jednostek stwierdzono:*

w grupie przedszkoli:

- *brak zgodności pomiędzy zapisami wynikającymi z ksiąg rachunkowych roku 2002 a danymi wykazanymi w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2002 r. , co stwierdzono w przypadku kont: 229 - „pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, 240 – „pozostałe rozrachunki”, 800 – „fundusz jednostki”, 860 – „straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”,*
- *zaniechanie prowadzenia ksiąg w 2003 r.*

Powyższym naruszono odpowiednio, przepisy §14 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752) oraz art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

w grupie szkół (podstawowe i gimnazja):

- *księga główna szkół podstawowych i gimnazjów za rok 2003 prowadzona była w sposób niesprawdzalny, zapisów dokonywano w sposób nietrwały, ponadto szereg zapisów zostało zamazanych, bez możliwości ich odczytania,*
- *w sporządzonym na dzień 31 grudnia 2003 r. bilansie szkół (łącznie podstawowych i gimnazjów) wykazano dane niezgodne z saldami kont bilansowych wynikających z ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2003 r. Powyższe stwierdzono w przypadku następujących kont: 011 – „środki trwałe”, 201 – „rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, 229 – „pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, 231 – „rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, 800 – „fundusz jednostki”, 860 – „straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”.*

Działaniem tym naruszono odpowiednio, przepisy art. 23 ust 1 i ust. 5, art. 24 ust. 4 oraz art. 25 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz § 14 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752).

– *Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, operacje gospodarcze dotyczące Ośrodka Pomocy Społecznej ujmowane były w księgach rachunkowych Urzędu Gminy, czym naruszono przepisy art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.),*

- *Brak sporządzenia za lata 2002 – 2004 jednostkowych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań finansowych z działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy, czym naruszono postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279 z późn. zm.) oraz postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752).*

Przyczyną powstania wyżej wymienionych nieprawidłowości było nieprawidłowe powierzenie przez Wójta Gminy obowiązków pracownikom Referatu Planowania i Finansów, co uniemożliwiło realizację obowiązków wynikających z art. 127 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Wniosek nr 13

Opracować rozwiązania zapewniające kierownikom jednostek budżetowych – placówek oświatowych i Ośrodka Pomocy Społecznej – możliwość wykonywania obowiązków wynikających z art. 28a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 24, poz. 179 z późn. zm.) oraz z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752), a w przypadku placówek oświatowych również z art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Zaksięgować ponownie wszystkie operacje zrealizowane w ostatnich trzech latach z podziałem na urząd i poszczególne jednostki organizacyjne Gminy, mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) a następnie przekazać ewidencję księgową kierownikom tych jednostek, stosownie do postanowień art. 4 ust. 5 tejże ustawy.

Wniosek nr 15

Zobowiązać kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych do sporządzania bieżących sprawozdań budżetowych i finansowych za poszczególne okresy sprawozdawcze, mając na uwadze art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279 z późn. zm.) oraz § 14 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1752). Przy podejmowaniu wyżej wymienionych działań należy również brać pod uwagę postanowienia art. 28a ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Wniosek nr 16

Rozważyć zasadność dalszego zatrudniania p. Krystyny Karwat na stanowisku Skarbnika Gminy bądź wyciągnięcia konsekwencji służbowych za nierzetelne wykonywanie obowiązków, mając na uwadze art. 104¹ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Powyższe nieprawidłowości świadczyć mogą o niedostatecznym przygotowaniu merytorycznym niektórych pracowników, w związku z czym należy rozważyć możliwość zapewnienia pracownikom stałego podnoszenia kwalifikacji i wiedzy, celem skutecznego wykonywania powierzonych im obowiązków, mając na uwadze Standardy kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów z 2003 r. Nr 3, poz. 13. A ponadto wyciągnąć konsekwencje służbowe w stosunku do tych pracowników, którzy przyczynili się do powstania powyższych nieprawidłowości.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.